

Wywiad z dr. Mieczysławem Bąkiem, prezesem Instytutu Badań nad Demokracją i Przedsiębiorstwem Prywatnym oraz przewodniczącym Ogólnopolskiej Komisji Programu „Przedsiębiorstwo Fair Play”

1. Skąd pomysł przyznawania tytułu „Przedsiębiorstwo Fair Play” i kto był jego inicjatorem?

„Przedsiębiorstwo Fair Play” to program promocji kultury, etyki oraz rzetelności w biznesie. Jego idea narodziła się w 1997 r., wtedy Fundacja „Instytut Badań nad Demokracją i Przedsiębiorstwem Prywatnym” Krajowej Izby Gospodarczej wygrała konkurs Polskiej Fundacji Promocji i Rozwoju MSP (obecnie PARP) na realizację projektu popularyzującego rzetelność w biznesie wśród małych i średnich przedsiębiorstw (w ramach PHARE). Konkurs „Przedsiębiorstwo Fair Play” był jednym z elementów tego projektu. Certyfikaty „Przedsiębiorstwo Fair Play” po raz pierwszy wręczono w 1998 r., chociaż idea tego programu ma wieloletnią tradycję. Nawiązuje do konkursu dla członków izb gospodarczych „Business Fair Play Award” ogłoszonego w 1992 r. przez Krajową Izbę Gospodarczą. Jego całkowicie nowe zasady regulaminowe, wprowadzone przez Instytut KIG, przyjęły formułę otwartą dla wszystkich sektorów przedsiębiorstw. W pierwszej edycji certyfikaty otrzymało 39 firm, które zatrudniały do 250 pracowników. Okazało się jednak, że konkurs cieszy się dużym zainteresowaniem również wśród większych podmiotów. Postanowiliśmy więc, że kolejna edycja adresowana będzie także do nich, a konkurs przekształciliśmy w program certyfikacyjny. Do współpracy przy realizacji programu zaproszono instytucje wspierania i promocji biznesu, organizacje pracodawców oraz kluby i stowarzyszenia przedsiębiorców w całym kraju - stanowiące zespół regionalnych administratorów programu. Obecnie trwa nabór do VI edycji.

2. Jaki jest cel programu?

Celem programu jest promocja etyki w działalności gospodarczej, rozumianej jako zespół norm postępowania we wzajemnych relacjach przedsiębiorców z kontrahentami, klientami, pracownikami, wspólnikami oraz społecznością lokalną, władzą lokalną i państwową. Wspiera on też rozwój firm promując przedsiębiorstwa solidne i uczciwe, działające zgodnie z prawem i zasadami etyki. Dzięki programowi możemy wykazać, że biznes i etyka nie są pojęciami sprzecznymi i że można odnieść sukces, rozwijać firmę postępując rzetelnie.

3. Kto może startować w programie?

Właściwie wszystkie firmy, tzn. nie ma ograniczeń co do wielkości firmy, branży czy formy prawnej, warunkiem przystąpienia do programu jest prowadzenie działalności gospodarczej co najmniej przez cały rok poprzedzający daną edycję (czyli w 2002 r.) oraz posiadanie siedziby w Polsce.

4. Dlaczego warto ubiegać się o tytuł: „Przedsiębiorstwo Fair Play”?

Tytuł jest wyróżnieniem spośród innych firm, elementem przyciągającym uwagę potencjalnych kontrahentów. Obecnie, kiedy jakość produktów czy usług jest do siebie zbliżona, udokumentowanie postępowania zgodnego z zasadami daje kierownictwu niezwykle instrument do budowania pozytywnego wizerunku i do wypromowania firmy wśród innych podobnych przedsiębiorstw. Tytuł i certyfikat „Przedsiębiorstwo Fair Play” jest potwierdzeniem wiarygodności firmy, rekomendacją KIG.

5. Jakie korzyści, oprócz prestiżu, zyskują przedsiębiorstwa uczestniczące w programie?

Wyróżnienie, o czym wspomniałem przed chwilą, a ponadto możliwość legitymowania się znakiem „Przedsiębiorstwo Fair Play”, wzmocnienie wizerunku firmy, nobilitację. Certyfikat „Przedsiębiorstwo Fair Play” ułatwia kontakty handlowe oraz negocjacje z partnerami. Mamy informacje od nagrodzonych firm, że pomaga również w pozyskaniu zamówień publicznych. Na pewno posiadanie certyfikatu ułatwia kontakty z bankami i urzędami skarbowymi. Laureaci nawiązują udaną współpracę także pomiędzy sobą, ponieważ dużo łatwiej rozmawia się z firmą o sprawdzonej wiarygodności, niż z kimś, o kim nic nie wiemy. Kolejną korzyścią jest weryfikacja stosunków w firmie przez jej zarząd przy okazji wypełniania dokumentów i przygotowywania szerokiej informacji o firmie, a także integracja pracowników, których wysiłki zostały docenione również przez zewnętrzną instytucję, jaką jesteśmy. Ważnym aspektem programu jest promocja uczestników. Odbywa się ona w mediach zarówno ogólnopolskich, jak i regionalnych oraz branżowych. Ponadto każdą edycję programu kończy ogólnopolska gala, w której uczestniczą finaliści, ludzie ze świata polityki, biznesu, mediów i kultury. „Przedsiębiorstwa Fair Play” mają również możliwość udziału w programach specjalnych skierowanych wyłącznie do laureatów programu.

6. W jaki sposób są oceniane firmy ubiegające się o tytuł?

Ocena firm jest długotrwałym procesem. W zasadzie już na etapie przyjmowania zgłoszeń, do udziału zapraszamy firmy, które naszym zdaniem spełniają kryteria. Podstawą oceny jest ankieta (dostępna w biurze programu: ul. Trębacka 4, 00-074 Warszawa, u administratorów regionalnych lub na stronie

internetowej – www.fairplay.pl/formularze.html), w której przedsiębiorstwa szczegółowo prezentują swoją działalność w zakresie relacji z: klientami, dostawcami i innymi kontrahentami, pracownikami, konkurencją, urzędami państwowymi, społecznością lokalną. Firmy są również proszone o przedstawienie zaświadczeń z ZUS, US, a także z banków, w których prowadzone są rachunki firmowe oraz namiarów na swoich głównych klientów i dostawców, u których sprawdzane są opinie o danej firmie. Komisje regionalne (w których zasiadają przedstawiciele władz regionalnych, banków, firm ubezpieczeniowych, urzędów skarbowych, ZUS, PIP, urzędów pracy, organizacji przedsiębiorców) w całym kraju, badają zarówno ankiety, jak i podane wyżej dokumenty, weryfikując je. Komisje te przedstawiają listy firm nominowanych do drugiego etapu programu, które ostatecznie zatwierdza komisja ogólnopolska.

Następnym krokiem są audyty we wszystkich firmach, które znalazły się w drugim etapie. Przedsiębiorstwa, u których audytorzy potwierdzą zgodność informacji podanych w ankietach i dokumentacji ze stanem faktycznym, otrzymują certyfikat i tytuł „Przedsiębiorstwo Fair Play”. Podejmowanie ostatecznych decyzji o przyznaniu certyfikatu, a także nagród głównych przypada Kapitulie Programu. W sprawach interpretacji zapisów i wymagań regulaminowych, decyzje podejmuje Komisja Ogólnopolska, która także zastrzega sobie prawo cofnięcia lub zawieszenia prawa do tytułu „Przedsiębiorstwo Fair Play”, w przypadku stwierdzenia zachowania niegodnego rzetelnego przedsiębiorcy. O dyskwalifikacji firmy w programie może zadecydować też uzasadniony protest konkurencji, klienta, kontrahenta lub pracownika przedsiębiorstwa.

7. Które branże są najczęściej reprezentowane wśród „Przedsiębiorstw Fair Play”?

Najwięcej „Przedsiębiorstw Fair Play” funkcjonuje w branży usługowej – w V edycji była to prawie połowa laureatów, najmniej rekrutuje się z przedsiębiorstw o charakterze handlowym (w V edycji - 85 na 542 firmy). W ubiegłym roku największą grupę stanowiły przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją oraz usługami dla budownictwa – 10,5%. Niemal równie licznie były reprezentowane branże spożywcza i usług komunalnych – po 10%.